

SPRAWOZDANIA. KOMUNIKATY I RECENZJE

ROCZNIKI TEOLOGICZNE
Tom LXII, zeszyt 6 – 2015

KS. BARTŁOMIEJ WINK
Instytut Teologii Pastoralnej
i Katechetyki KUL

SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM NAUKOWEGO „KS. PROF. DR HAB. ADAM LUDWIK SZAFRAŃSKI TEOLOGIEM PASTORALNYM I PROMOTOREM LAIKATU W POLSCE” Lublin, 5 listopada 2014

„Ks. prof. dr hab. Adam Ludwik Szafrąński teologiem pastoralnym i promotorem laikatu w Polsce” – pod takim tytułem 5 listopada 2014 roku odbyło się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II sympozjum naukowe poświęcone osobie ks. prof. A.L. Szafrąńskiego z okazji 10. rocznicy jego śmierci. Organizatorem wydarzenia była Katedra Prakseologii Pastoralnej KUL. Sympozjum zgromadziło wielu wykładowców, doktorantów, studentów, a także tych, którzy znali ks. prof. Szafrąńskiego.

Otwarcia sympozjum dokonał ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski, dziekan Wydziału Teologii KUL, który zwrócił uwagę na zasługi ks. prof. Szafrąńskiego dla Uniwersytetu oraz dla rozwoju teologii pastoralnej w Polsce. Wszystkich prelegentów, gości i uczestników spotkania powitał ks. prof. dr hab. Wiesław Przygoda, kierownik Katedry Prakseologii Pastoralnej KUL i pomysłodawca zorganizowania konferencji. Wprowadzając w temat sympozjum przedstawił biografię omawianej postaci. Zauważył, że 10 rocznica śmierci ks. prof. Szafrąńskiego jest okazją do ponownego pochylenia się nad jego dorobkiem naukowo-pisarskim. Wskazał na wkład ks. Profesora w rozwój teologii liturgii, w promocję laikatu oraz w rozwój teologii małżeństwa i rodziny.

Sympozjum składało się z dwóch sesji naukowych. Pierwszą z nich poprowadził o. dr hab. Marek Fiałkowski OFMConv, kierownik Katedry Teologii Pastoralnej Ogólnej KUL, natomiast drugą – ks. dr hab. Kazimierz Świąś, pracownik Katedry Prakseologii Pastoralnej KUL. Pierwszy wykład wygłosił ks. prof. dr hab. Wiesław Przygoda, prezentując wkład ks. prof. A.L. Szafrąńskiego w rozwój teologii pastoralnej. Prelegent przedstawił jego osiągnięcia w zakresie rozwoju historii myśli

teologicznej, koncepcji teologii pastoralnej, teologii parafii oraz teologii znaków czasu, czyli kairologii, a także wymienił najważniejsze dzieła Profesora w tych obszarach badawczych. Ks. Przygoda zaznaczył, iż uprawiana przez Szafrąńskiego teologia pastoralna była teologią żywą, dynamiczną i egzystencjalną. Profesor uprawiał teologię poszukującą związków z życiem człowieka, z problemami współczesnego społeczeństwa i dokonującymi się w nim przemianami.

Kolejny referat pt. „Wkład ks. prof. A.L. Szafrąńskiego w rozwój teologii liturgii” wygłosił ks. dr Zbigniew Głowacki. Prelegent ukazał lubelskiego pastoralistę jako teologa wszechstronnego. Swój referat ks. Głowacki rozpoczął od przedstawienia pojęcia partycypacji, które zarówno w teologii liturgii Szafrąńskiego, jak i w całej jego myśli teologicznej jest pojęciem fundamentalnym. Zauważył, że także w opracowaniu swojej koncepcji teologii pastoralnej ks. Szafrąński oparł się na pojęciu partycypacji. W wystąpieniu została podkreślona wartość badań naukowych kieleckiego teologa, która zaowocowała systematyką teologii charakteru sakramentalnego i kapłaństwa wiernych. Według ks. Głowackiego, stanowi ona własny i oryginalny wkład Szafrąńskiego w zdefiniowanie pojęć podstawowych dla liturgii. Na zakończenie swojego wystąpienia stwierdził, że w przyszłości warto opracować nauczanie ks. prof. Szafrąńskiego odnośnie do miejsca i roli liturgii w urzeczywistnianiu się Kościoła.

Prof. dr hab. Krystian Wojaczek, kierownik Katedry Duszpasterstwa i Profilaktyki Dysfunkcji Rodziny na Wydziale Teologii Uniwersytetu Opolskiego, w swoim wystąpieniu ukazał ks. prof. A.L. Szafrąńskiego jako promotora laikatu. Zwrócił uwagę na to, iż Profesor był znany w środowisku jako promotor ludzi świeckich w Kościele, przede wszystkim studiujących teologię, a jego zaangażowanie w promocję laikatu wynikało z rozległej i głębokiej wiedzy teologicznej, szerokich horyzontów myślenia i otwartości. Prof. Wojaczek nakreślił w swoim wystąpieniu trzy główne aspekty promocji laikatu: eklezjalny, sakramentalny i pastoralny.

W ostatnim wystąpieniu pierwszej sesji symposium ks. dr Czesław Murawski, emerytowany wykładowca teologii pastoralnej w Wyższym Seminarium Duchownym w Sandomierzu, wygłosił referat pt. „Wkład ks. prof. Adama L. Szafrąńskiego w rozwój teologii małżeństwa i rodziny”. Słuchacze zostali zapoznani z oryginalną myślą ks. Szafrąńskiego dotyczącą małżeństwa i rodziny. Dowiedzieli się także o wielkim zafascynowaniu związkiem Eucharystii ze wspólnotą małżeńsko-rodzinną w nauczaniu Profesora. Ks. Murawski zaznaczył, że także Domowy Kościół znalazł miejsce w naukowych poszukiwaniach Szafrąńskiego, a ponadto został pogłębiony, i to w sposób nowatorski. Zauważył, iż omawiany teolog w swoich dociekaniach naukowych, jak również w nauczaniu nie unikał żadnych tematów, a więc i tych, które znajdowały się na styku teologii i nauk empirycznych. Jak stwierdził: „Dla niego ważne były zarówno problemy egzystencjalne, jak i moralne czy duszpasterskie, które zawsze otrzymywały jego wyjaśnienie. Wśród bloków tematycznych, które znajdowały się na osi jego zainteresowań, były prawa i przywileje rodziny, wychowanie zwłaszcza młodzieży i dzieci do czystości, planowanie rodziny i regulacja poczęć, wreszcie zagadnienia ekologii życia małżeńskiego i rodzinnego”.

Po krótkiej przerwie rozpoczęła się druga sesja symposium, w której jako pierwszy wystąpił ks. prof. dr hab. Jan Śledzianowski, emerytowany pracownik Wydziału

Pedagogicznego i Artystycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Przedstawił on temat pt. „Działalność ks. prof. A.L. Szafrąńskiego w Diecezji Kieleckiej”. W opracowaniu tym zaprezentował najważniejsze osiągnięcia ks. Szafrąńskiego na polu działalności naukowo-organizacyjnej i duszpasterskiej w diecezji kieleckiej. Ukazał także jego korzenie rodowe oraz okres przygotowania do kapłaństwa. Dzięki temu wykładowi słuchacze mogli poznać lepiej biografię ks. prof. Szafrąńskiego i dowiedzieć się o jego zasługach dla Kościoła lokalnego w Kielcach.

Mgr Elżbieta Ryszka zapoznała uczestników sympozjum z zaangażowaniem ks. prof. A.L. Szafrąńskiego jako opiekuna i moderatora duszpasterstwa rodzin w diecezji lubelskiej. Był to nie tyle wykład, ile raczej osobiste świadectwo, gdyż prelegentka sama współpracowała z Profesorem jako studentka KUL i instruktorka duszpasterstwa rodzin diecezji lubelskiej. Przedstawiła ks. Szafrąńskiego jako człowieka, który zagrzewał do pracy, inspirował, służył swoją wiedzą i mądrością, a także żywo interesował się pracą duszpasterstwa rodzin w terenie. Odzwierciedleniem współpracy Profesora ze studentami stała się praca zbiorowa zatytułowana: *Małżeństwo i rodzina w świetle nauki Kościoła i współczesnej teologii* (Lublin 1985).

Przedostatni wykład sympozjum zaprezentował mgr Czesław Ryszka, przedstawiając kapłańską osobowość ks. prof. dr. hab. A.L. Szafrąńskiego. Wystąpienie to również było rodzajem osobistego świadectwa. Ryszka przedstawiając biografię wielkiego Profesora, ukazał go jako kapłana-wychowawcę, nauczyciela akademickiego, „kapłana – we wspólnocie” i człowieka zafascynowanego Jezusem. Zauważył, że bogactwo kapłańskiej osobowości Szafrąńskiego wpływało przede wszystkim z umiejętności łączenia miłości Boga i bliźniego, posługi duchownego, nauczyciela i wychowawcy oraz duszpasterza.

Jako ostatni prelegent wystąpił ks. dr Edward Chat, emerytowany profesor WSD w Kielcach. Przedstawił on zgromadzonym słuchaczom swoje „Świadectwo o Profesorze i Współpracowniku – ks. Adamie Ludwiku Szafrąńskim”. Wykładowca, który znał osobiście Profesora od 1945 roku, zaprezentował bardzo rzetelnie i dokładnie jego biografię, rozpoczynając od roku 1937, kiedy to ks. Szafrąński został skierowany na studia specjalistyczne do Fryburga w Szwajcarii. Ks. Chat przybliżył postać Profesora, opisując czas organizowania przez niego Gimnazjum i Liceum pw. św. Stanisława Kostki w Kielcach, swoją współpracę z ks. Szafrąńskim w Wyższym Seminarium Duchownym w Kielcach oraz badawczo-dydaktyczne zajęcia na KUL-u. Jednocześnie wyraził swoją ogromną wdzięczność za zorganizowanie sympozjum poświęcone swojemu profesorowi i współpracownikowi.

Sympozjum zakończyło się wspólną modlitwą za śp. ks. prof. A.L. Szafrąńskiego podczas Mszy św. sprawowanej w Kościele Akademickim KUL. Eucharystii przewodniczył, a także wygłosił kazanie ks. prof. dr hab. Krzysztof Pawlina, rektor PWT w Warszawie. W swoim słowie przywołał postać ks. Szafrąńskiego jako człowieka, za którym szli ludzie, aby „ogłądać piękno Boga”. Mówił: „Szli za nim ludzie w parafiach, gdzie był pasterzem. Odkrywał piękno Boga przed kandydatami do kapłaństwa jako rektor seminarium. A kiedy przyszło być profesorem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, to on nie tyle wykladał, co uczył. Ciągnął do góry. Do góry, aby widzieć Tego, którego on widział”. Ks. prof. Pawlina wspominał Pastoralistę z KUL jako doświadczonego, dojrzałego teologa i mądrego człowieka, który

„pochylony, z teczką w rękę szedł, aby uczyć mądrego życia i kochać Boga całym sercem”. Dzięki zorganizowanemu przez Katedrę Prakseologii Pastoralnej KUL symposium postać ks. A.L. Szafrąńskiego – wrażliwego teologa i wybitnego duszpasterza została przypomniana i przybliżona szczególnie młodszemu pokoleniu pracowników, absolwentów i studentów teologii pastoralnej KUL.

KS. EDWARD CHAT
Kielce

ŚWIADECTWO O MOIM PROFESORZE I WSPÓŁPRACOWNIKU KSIĘDZU ADAMIE LUDWIKU SZAFRAŃSKIM

16 marca 2014 roku minęło 10 lat od przejścia ks. Adama Ludwika Szafrąńskiego z ziemskiej pielgrzymki do wieczności. Od urodzenia w dniu 19 lipca 1911 roku dożył prawie 93 lat pracowitych, uwiecznionych wspaniałymi wynikami rzetelnej, gorliwej, wytężonej w różnych dziedzinach pracy, poświęconej Wszechmogącemu Bogu, Kościołowi, zwłaszcza w diecezji kieleckiej, lubelskiej – w Wyższym Seminarium Duchownym i na KUL-u.

Wyrażam wdzięczność organizatorom tego sympozjum poświęconego osobie Znienowoczonego Kapłana i jego działalności rozłożonej bezpośrednio na Nowy Sącz, Kielce i Lublin, a w szerszym tego słowa znaczeniu – na całą Polskę. Miłość Kościoła, duszpasterstwo oraz nauki teologiczne (dogmatyka, teologia pastoralna, pedagogika) były treścią jego zainteresowania i działalności. Wprawdzie ks. Szafrąński nie lubował się za życia w odkrywaniu i rozgłaszaniu swoich zasług, to jednak z racji dokonanych dzieł należy powiedzieć o nich tak, jak to zrobili dobrze po dziesięciu latach dzisiejsi prelegenci. Można dodać – czekamy na więcej!

Moje słowo o cenionym profesorze A.L. Szafrąńskim zostało określone tematem: „Świadektwo o moim Profesorze i Współpracowniku ks. Adamie Ludwiku Szafrąńskim”. W gremium tu obecnym jestem niewątpliwie tym, który ks. Szafrąńskiego

Ks. dr EDWARD CHAT jest absolwentem Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach. Świecenia kapłańskie otrzymał w 1950 roku. Specjalistyczne studia z teologii dogmatycznej na KUL-u w latach 1956-1963 uwieńczył promocją doktorską. W latach 1958-1977 był ojcem duchownym i wykładowcą w WSD w Kielcach. W 1977 roku podjął studia z religioznawstwa porównawczego na Uniwersytecie w Bonn pod kierunkiem znanych religiolodów: G. Menschinga, H.J. Klimkeita i H. Waldenfelsa, które ukończył uzyskaniem doktoratu w 1982 roku. Od tego czasu wykładał religiolodę i teologię fundamentalną w Wyższym Seminarium Duchownym w Kielcach do przejścia na emeryturę w 2004 roku.